

Sayı: 2023/1838-BU

07 Nisan 2023

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü
Yeşilköy/İSTANBUL

Konu: Gümrük Müşavirinin Mütessesil Sorumluluğu Hk.

İlgi: a)Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne muhatap 02.02.2023 tarih 2023/0535-BU sayılı yazımız
b)Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün 22.03.2023 tarih 00083800951 sayılı yazısı

İlgi (a) da kayıtlı yazımızda; kaçakçılık faaliyetlerine konu olaylarda sahte evrak düzenlemediği durumlarda, Gümrük Müşavirlerinin bilgisine başvurulabileceği, ancak Bilgi İfade Tutanağı yerine, Şüpheli İfade Tutanağı kullanılmasının ve bu tutanakların Savcılık Makamına intikal ettirilmesinin sorun oluşturduğu, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün, Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine dağıtım 29.04.2019 tarih 683236374 sayılı yazısı ile konuya ilişkin hassasiyet gösterilmesi istenmiş olmasına rağmen, gümrük idareleri ile gereksiz yere mahkemelerin meşgul edildiği, Gümrük Müşavirlerinin tüm Mesleki bilgi, tecrübe ve sorumlulukları ile hareket etse dahi fiile ve neticesine engel olunamayacak hallerde sorumlu kabul edilmemesi gerektiği ifade edilmişti.

İlgi (b) de kayıtlı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün yazılarında, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 5 inci maddesi, 225 inci maddesi 181 inci maddeleri, Gümrük Yönetmeliğinin 563 üncü maddesi ve Kanunun Geçici 6 ıncı maddeleri çerçevesinde genel bir değerlendirme yapılarak, belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, Gümrük Müşavirinin yerine getirdiği gümrük iş ve işlemleri ile imzaladığı beyannamelerde kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği ya da Mesleği icabı ve mutata olarak bilmesi gerektiği veya bir araştırma sonucunda gerçek durumun öğrenilebileceği hallerde söz konusu verilerin doğruluğundan gümrük idaresine karşı sorumlu olduğu değerlendirildiği, taşra birimlerimize dağıtım Ek-1'de yer alan 29.04.2019 tarih 43895923 sayılı yazıları ve söz konusu Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.03.2019 tarih ve 42502242 sayılı yazısında yer belirtilen görüşlere eklenecek bir hususun bulunmadığı belirtilmişti.

Ekte birer örneği Makamlarınıza sunulan ilgi (a) da kayıtlı yazımıza cevaben Derneğimize iletilen ilgi (b) de kayıtlı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün yazıları ile yazıda atıfta bulunulan Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü yazılarındaki uygulamaya esas hususların bağlantınız Gümrük İdarelerinde nazarı dikkate alınması hususunu takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Ek:

1. Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne muhatap 02.02.2023 tarih 2023/0535-BU sayılı yazımız
2. Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün 22.03.2023 tarih 00083800951 sayılı cevabi yazısı
3. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 11985113-045.02(HYS238322) sayılı yazısı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

Sayı: 2023/0535-BU

02 Şubat 2023

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER MUHAFAZA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ÇANKAYA/ANKARA

Konu: Gümrük Yükümlülüğü Gümrük Müşavirinin Müteselsil Sorumluluğu Gümrük İşlemlerine İlişkin Takibata Konu Vakalar Hk.

İlgi: a)05.04.2019 tarih 2019/1463-BU sayılı yazımız
b)29.04.2019 tarih ve 68326374-045.02 sayılı yazınız
c)09.05.2022 tarih 2022/2188-BU sayılı yazımız

Bilindiği üzere, ilgi (a)'da kayıtlı İthalatta Gümrük Yükümlülüğü ve Gümrük Müşavirlerinin Müteselsil Sorumluluğu konulu yazımızda Gümrük İdarelerinde oluşan vakalara ilişkin olay bazında Gümrük Müşavirlerinin müteselsil sorumlulukları, yükümlülükler Gümrük Kanununda bahse konu 229 madde ve 181 madde 2 bendinden söz edilerek olayların değerlendirilmesi istenilmiş, ilgi (b)'de kayıtlı 29.04.2019 tarih 68326374-045.02 sayılı (Tüm Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerine) dağıtımli yazınızla konunun mevzuat çerçevesinde titizlik ve hassasiyetle ele alınması konusunda bilgi ve gereği için talimatlarınız iletilmiştir.

Ancak ilgi (c)' de kayıtlı yazımızda özetle; Üyelerimizden gelen vaki taleplerin olay bazında incelenmesi ve vakaların değerlendirilmesinden; Müdürlüğünüze bağlı birimlerce bahse konu beyanlarda işlem yapıldığı, mağduriyetlerin devam ettiği, titizlik ve hassasiyet olgusu ortadan kaldırılarak müdahale müzekkereleriyle Gümrük Müşavirlerinin mahkemelerde hak arar duruma geldiği ve bu durumun hakkaniyet ve hukuk ile uygun düşmediğinin gözlemlendiği belirtilmiştir.

Son zamanlarda; Gümrük İdarelerince uygun bulunarak gümrük vergileri ödenmiş geçici depolama veya antrepodan alıcısına teslim aşamasına gelmiş işlemlerde eşyanın gümrük tarifi uygun değildir, denilerek kaçakçılık kovuşturmasıyla mahkemelere intikal ettirilmiş örnek vakaların sayısı oldukça fazlaşmış bulunmaktadır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 181. Maddenin 2. Fıkrası gereği dolaylı temsilde temsilcinin yükümlülüğü kendisine sunulan ve beyanda bulunulan verilerle, belgelerle sınırlıdır. Bu verilerin ve belgelerin ışığında beyanda bulunulmaktadır. Derneğimizin ilgi (a)' da kayıtlı Genel Müdürlüğünüze muhatap yazısına, ilgi (b) de yer alan; Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünden 12.03.2019 tarih ve 42502242 sayılı yazı ile alınan görüşle birlikte verilen cevap ve ekli belgeler incelendiğinde görülmektedir ki; Kollukça; kaçakçılık vakası ile Gümrük Müşavirinin illiyet bağı kurulmaması halinde, GK. 181/2'ye göre kendisine sunulan bilgi ve belgeler ile sorumluluğu sınırlanmış olan Gümrük Müşavirinin olaya dahil edilmemesi gerekmediği ifade edilmektedir.

Beyanda bulunulan eşyalar sayılıp kontrol edildiğinde miktarlarında sayı, baş, ağırlık adet gibi ölçülerinde fazlalık tespit edilmesi halinde fiilin cezası, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234/1-a maddesinde belirtilmiş olup, gümrük vergilerinden başka 3 katı ceza alınır denilmektedir. Bu nedenle,

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

Kemeralı Caddesi Kalaycıoğlu İşhanı No: 35 Kat: 1 - 2 -3 34425 Tophane / İSTANBUL Tel: (0 212) 249 45 00 (Pbx) Fax: (0212) 252 09 62
e-mail: info@igmd.org.tr www.igmd.org.tr

söz konusu fazlalık için konuyu yargıya intikal ettirmek ve Gümrük Kanunu'nda cezası açıkça belirlenmiş bir hususta 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri ile işlem tesis edilmesine yönelik ifade alınması hukukun genel prensipleri ile, 4458 sayılı kanun ile Ticaret Bakanlığının yukarıda belirtilen Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Muhafaza Genel Müdürlüğünün yazıları ile çelişmektedir.

Üyelerimizin kendileri tarafından sahte belge düzenlendiğine dair açık bir belge, bilgi ve ya bulgu olmadığı sürece kendilerini şüpheli olarak görmek ve değerlendirmek yasal düzenlemelere de aykırıdır. Çünkü 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK), "şüpheli, soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder" hükmünü taşımaktadır. (CMK m.2/1-a) Bu durumda sahte evrak düzenlemediği halde üyelerimizin ancak bilgisine başvurulabilecek olunmasına rağmen BİLGİ İFADE TUTANAĞI yerine, ifade tutanaklarının diğer başlığı kullanılarak ŞÜPHELİ İFADE TUTANAĞI ile ifadelerine başvurulması ve bu tutanakların savcılığa intikal ettirilmesi de ayrı bir sorun oluşturmaktadır, böylece gereksiz yere üyelerimizin şüpheli olarak davalara dahil edilmesi gibi telafisi güç sorunlara yol açılmaktadır. Söz konusu ilgi (c)'de kayıtlı yazımız eki ifade tutanağından açıkça görüleceği üzere toplam 5 kalem olan beyannameye yer alan ve beyanda bulunulan eşyalardan sadece bir kaleminde fazlalık çıkmasından ötürü Gümrük Kanunu 234. Madde kapsamında ceza uygulanması gerekirken Muhafaza Müdürlüğü tarafından konu fezlekeye bağlanarak savcılığa intikal ettirmek yoluyla Kanun ile yapılan düzenlemenin hilafına bir yöntem uygulandığı belirtilmiştir.

Ayrıca, dikkat çekmek istediğimiz bir başka husus da eşyaya mevzuat dahilinde GTİP verisi, beyanı kontrol eden işlem yapan yine Bakanlığınızın yetiştirdiği muayene ve kontrolle görevli memurlardır ki konunun uzmanlarıdır. Son zamanlarda yoğunlaşan söz konusu örnek olaylarda yükümlü beyanının idarece kontrolünün yapılması neticesinde uygun görülüp eşyanın sahibine teslimi sırasında tarifeye uygunsuzluğu öne sürülerek mağduriyet yaratıldığı da gözlemlenmiştir.

Ciddi ihbar ve şüpheye neden olacak vakalar tabii ki ciddiyetle araştırılmalı ve neticelendirilmelidir. Ancak, ilgi (b)'de kayıtlı dağıtımlı yazıda her ne kadar söz konusu durumlarda kurumların titiz ve hassas olmaları istenmişse de bir süre sonra bu amaç unutulup rutine dönmekte ve gereksiz yere gümrük idareleri ile mahkemeler meşgul edilmektedir.

Konuya ilişkin olarak, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 12.03.2019 tarih 42502242 sayılı yazısında özetle: Gümrük Müşavirinin olaya iştiraki ve illiyet bağının tespitinin her somut olayın kendi içinde ele alınmak suretiyle değerlendirilmesinin gümrük idarelerindeki sahtecilik suçu gibi ağır suçlarda illiyet bağının kollukça ilk aşamada kurulamadığı hallerde mağduriyetlere mahal vermemek adına konunun mevzuat çerçevesinde titizlik ve hassasiyetle ele alınması yönünde taşra idarelerine gerekli bilgilendirme yapılmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, buna ilave olarak, 01.06.2005 tarihli Adli Kolluk Yönetmeliği 6 ncı maddesinde: Adli kolluk görevlileri, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, Cumhuriyet savcısının emirleri doğrultusunda şüphelinin lehine veya aleyhine olan tüm delilleri, kanunda ön görülen koşullara uyarak toplamak, muhafaza altına almak ve bunları fezleke ile Cumhuriyet Savcısına sunmakla yükümlüdür." Düzenlemesi yer almaktadır.

Nedensellik bağı, her neticeli suçta mutlaka bulunması gereken doğal bir unsurdur. Hareket ile netice arasındaki bağı ifade eden nedensellik, hukuki bir konu olmayıp, her olayın özelliğine göre belirlenecek bir husustur.

Bu itibarla, Türk Ceza Kanununda da nedensellik bağının tanımı verilmemiş ve bu hususta açık bir düzenleme yapılmamıştır. Ancak, Türk Ceza Kanununun "netice sebebiyle ağırlaşmış suç"u düzenleyen

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

23 üncü maddesinde, "Bir fiilin kastedilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna sebebiyet vermesi halinde, kişinin bundan dolayı sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından en azından taksirle hareket etmesi gerekir" hükmü mevcuttur. Buradaki taksir zorunluluğu, objektif sorumluluk olgusunu tüm olaylara uygulamamak amacıyla getirilmiştir.

Ceza hukukunda fail bir neticeyi önlemek imkanına sahip olduğu halde bunu yapmamışsa ve özen yükümlülüğüne uygun davranmadığı her durumda, nedensellik bağının varlığı kabul edilmelidir.

İkinci olarak ise; olay sonradan incelendiğinde olayı meydana getiren etkin hareketin, özen mükellefiyeti çerçevesinde fiili ve sonucunu engellemeye çalışma fiili içinde yer alıp almadığına da bakılmalıdır. Böylece, fiile dahil ve kolaylaştıran hareketler sorumluluk alanında olduğu kabul edilirken fiilin dışında kalan hareketler özensiz dahi olsalar sorumluluk alanının dışında kabul edilmelidir.

Dolayısıyla, Gümrük Müşavirinin fiile dahil varsa, özen mükellefiyetini gereği gibi yerine getirmemesinden dolayı fiil oluşmuşsa sorumlu kabul edilmesi, tüm Mesleki bilgi tecrübe ve sorumlulukları ile hareket etse dahi fiili ve neticesini engel olamayacak fiil her şartta meydana gelecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ile ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde konu değerlendirildiğinde; Her somut olay kendi içinde ele alınmak suretiyle değerlendirileceği, Gümrük idarelerindeki sahtecilik suçu gibi ağır suçlarda illiyet bağının kollukça ilk aşamada kurulamadığı hallerde, Gümrük Müşavirlerinin mağduriyetine mahal vermemek adına, taşra idarelerine konunun mevzuat çerçevesinde titizlik ve hassasiyetle ele alınması yönünde gerekli bilgilendirme yapılmasının önerildiği görülmüştür.

Sonuç olarak; Gümrük idarelerine araştırma ve kaçağa konu tüm olaylarda bu işi araştırarak kurumların titiz ve hassas çalışmalarının bir kere daha gözden geçirilmesi, keyfiliğin ortadan kaldırılması her basit olayın özellikle GTİP farklılığından kaynaklı vakalarda Gümrük Kanunun Vergi Kaybına Neden Olan Cezalar başlıklı 234 ila 238 uncu maddeleri ile para cezalarına hükmedilmişken görevli muayene memurunca uygun bulunan beyanların, kaçak istihbarat birimlerinin çıkış esnasında yaptıkları muayene neticesinde 5607 sayılı Kaçakçılık Kanununa muhalefetten muhakkak mahkemelere sevkinin yapılmasının adil olmayacağı düşünülmektedir.

Talep ve görüşlerimizin ilgede kayıtlı yazılarımız özelinde tekraren ele alınarak çözüm odaklı değerlendirilmesi hususunu arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Dağıtım:
Gereği için Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü
Bilgi için Gümrükler Genel Müdürlüğü

Ek:
1 adet örnek Şüpheli İfade Tutanağı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

Kemeraltı Caddesi Kalaycıoğlu İşhanı No: 35 Kat: 1 - 2 - 3 34425 Tophane / İSTANBUL Tel: (0 212) 249 45 00 (Pbx) Fax: (0212) 252 09 62
e-mail: info@igmd.org.tr www.igmd.org.tr

SUPHELİ İFADE TUTANAGI
(İfade Verenın Gözaltına Alınmadan İfadesine Başvurulmuştur)

T.C. Kimlik Numarası	[Redacted]
Adı ve Soyadı	[Redacted]
Baba ve Ana Adı	[Redacted]
Doğum Yeri ve Tarihi	[Redacted] 1945
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer	[Redacted]
İkametgâh Adresi	[Redacted]
İşyeri Adresi	[Redacted]
Varsa Telefonu (Ev-İş-Cep irtibat)	[Redacted]
Mesleği, Ekonomik Durumu	Gümrük Müşaviri - [Redacted]
Medeni Hali, Çocuk Sayısı, Öğrenim Durumu	[Redacted] 2 çocuk-Üniversite
İfadesinin Alındığı Yer	İstanbul Havalimanı Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü

İfade verene isnat edilen suç anlatıldı, Müdafî seçme hakkının bulunduğu ve onun hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafîin ifade alma sırasında hazır bulunabileceği, müdafî seçecek durumda değilse ve bir müdafî yardımından yararlanmak istediği takdirde kendisine baro tarafından bir müdafî görevlendirebileceği, yakınlarından istediğine yakalandığının derhal bildirileceği, isnat edilen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu, şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği, soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak koşuluyla Cumhuriyet Savcısından belge örneği isteme, CMK 147. Maddeye uygun olmak koşuluyla vekil aracılığıyla soruşturma belgelerini ve el konulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceletme haklarının bulunduğu açıkça bildirildi, kendisine hatırlatılıp açıklandı. Müdafî talep etmediğini beyan etmesi üzerine [Redacted] 2022 tarihinde ifadesine başlandı.

SORULDU: Yukarıdaki kimlik bilgileri size mi aittir? Ne iş ile uğraşıyorsunuz? Üzerinize kayıtlı herhangi bir firma var mıdır?

CEVABEN: Yukarıdaki kimlik bilgileri doğrudur ve bana aittir. Gümrük Müşaviri olarak [Redacted] Müşavirliği Limited Şirketi bünyesinde [Redacted] Üzerime kayıtlı herhangi bir firma ise mevcut değildir.

SORULDU: İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğünce tescilli [Redacted] 2022 tarihli [Redacted] sayılı ithalat beyannamesinin 54. Hanesinde yer alan imza size mi aittir?

CEVABEN: İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğünce tescilli [Redacted] 2022 tarihli [Redacted] sayılı ithalat beyannamesinin 54. Hanesinde yer alan imza bana aittir.

SORULDU: (1) İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğünce [Redacted] Tic. Ltd. Şti. firması adına tescilli; Beyan sahibi [Redacted] Müşavirliği Ltd. Şti. olan [Redacted] San. Ve

[Redacted] sayılı 35 kap 5 kalemde oluşan Serbest Dolaşıma Giriş Beyannamesini düzenlemek için kimden hangi belgeleri aldınız? (2) Eşyaların 2. Kaleminin 844859000019 GTİP'inin de Mekik ucu 9 kap [Redacted] adet olarak beyan edilen eşyaların 16000 adet olduğu tespit edilmiş ayrıca (3) yapılan incelemede [Redacted] sayılı beyanname muhteviyatı eşyaların menşe ülke kodu 732 Japonya olarak girildiği görülmüş ancak konşimento, fatura ve evrakların yapılan kontrolünde söz konusu eşyaların konşimentosunun düzenlendiği ülkenin Ningbo China olduğu görülmüş olup bu durumu nasıl açıklarsınız? (4) [Redacted] 2022 tarihli [Redacted] sayılı beyanname için İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğünden küşat talebinde bulundunuz mu? Konuyla ilgili bildiklerinizi anlatınız.

CEVABEN: İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğünce [Redacted] San. Ve Tic. Ltd. Şti. firması adına tescilli; Beyan sahibi [Redacted] Müşavirliği Ltd. Şti. olan [Redacted] 2022 tarihli [Redacted] sayılı 35 kap 5 kalemde oluşan Serbest Dolaşıma Giriş Beyannamesini düzenlemek için [Redacted] San. ve Tic. Ltd. Şti. firmasından fatura, hava konşimentosu, çekli listesi ve transfer için gerekli belgeler gibi bütün belgeleri aldım. Eşyaların 2. Kaleminde 844859000019 GTİP'inin de Mekik ucu 9 kap [Redacted] adet olarak beyan edilen eşyaların 16.000 adet olmasının sebebi ihracatçı firmanın yüklemesi esnasında 1 mekiği 2 parçadan oluşmasına rağmen (erkek ve dişi olarak) bir parçasının 16.000 adet olarak yüklenmesinden kaynaklanmaktadır. Aslında olması gereken bir mekik sistemini oluşturduğu için 8.000 tane erkek ve 8.000 tane dişi takım olarak gönderilmesi gerekirdi. Burada mekiğin sadece 16.000 parçası erkek olarak yüklenmiş. Firmadan aldığımız bilgiye göre bu uçlar makineye takılırken çabuk kırılabilirdiği için %10 ila %12 arasında fire payıyla beraber yüklenmektedir. Menşe ülke kodunun 732 Japonya olarak girilmesinin sebebi ise beyannamayı yazan ve beyannamenin sağ üst kısmında ismi bulunan [Redacted] isimli çalışanımızın dikkatsizliği nedeniyle bir önceki beyannamesinden kolaylık olsun diye kopyalanırken sehven yapılan bir hatadır. Fakat bu hata beyannamenin ithalat rejimi kapsamındaki önlemleri ile gümrük vergisi, KDV, İGV ve benzeri vergilendirmeleri açısından vergi ziyaına neden olmamaktadır. [Redacted] 2022 tarihli [Redacted] sayılı beyanname için İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğüne ihtiyari bir işlem olması sebebiyle herhangi bir küşat talebinde bulunmadım.

SORULDU: Daha önce adli tahkikat veya sabıka kaydınız var mı?

CEVABEN: Daha önce adli tahkikat veya sabıka kaydım mevcut değildir.///////

Şüpheli İfade Tutanağının 2. Sayfasıdır.

İsimli Şahsa ait 2022 tarih ve 10.00 saatli

SORULDU: Bu konu hakkında söyleyeceğiniz başkaca bir husus var mıdır?

CEVABEN: İthalatçı firma 26 yıllık bir işletme olup sürekli ithalat yapan bir firmadır. Ben 76 yaşımdayım ve 1978 yılından beri gümrük müşaviriyim. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 181. Maddenin 2. Fıkrası gereği dolaylı temsilde temsilcinin yükümlülüğü kendisine sunulan ve beyanda bulunulan verilerle, belgelerle sınırlıdır. Bu verilerin ve belgelerin ışığında beyanda bulundum. Konuyla ilgili meslek kuruluşumuz olan İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneğinin Ticaret Bakanlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne muhatap yazılarına Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünden alınan görüş ile birlikte verilen cevapta (06.05.2019 tarihli 68326374 sayılı yazıları) ve ekli belgeler incelendiğinde görülmektedir ki bu tip durumlarda sahte bir belge veya kaşe sunulması durumu değildir. Ayrıca olmamışsa gümrük müşaviri kendisine sunulan bilgi ve belgeler ile sorumluluğu sınırlanmış durumdadır. Ayrıca beyanda bulunulan eşyalar sayılıp kontrol edildiğinde miktarlarında sayı, baş, ağırlık, adet gibi ölçülerinde fazlalık tespit edildiğinde bunun cezası 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234/1-a maddesinde belirtilmiş olup gümrük vergilerinden başka 3 katı ceza alınır denilmektedir. Bu nedenle söz konusu fazlalık için konuyu yargıya intikal ettirmek ve Gümrük Kanunu'nda cezası açıkça belirlenmiş bir hususta 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri ile işlem tesis edilmesine yönelik ifade alınması hukukun genel prensipleri ile, 4458 sayılı kanun ile Ticaret Bakanlığının yukarıda belirtilen Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü ve Muhafaza Genel Müdürlüğü'nün yazıları ile çelişmektedir. Son olarak Gümrük Müşaviri sıfatıyla bu dosya ile ilgili benim bilgime başvurulması esastır. Bu nedenle en fazla bilgi alma tutanağı düzenlenebilir. Söz konusu bilgiler ışığında şu an altın ifademden başlığı olan Şüpheli İfade Tutanağını kesinlikle kabul etmiyorum, bunun Bilgi Alma Tutanağı olarak değiştirilmesini talep ediyorum. Ayrıca Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nün toplam 8 sayfadan oluşan yazılarını ifade ekinde tarafınıza sunuyorum demesi üzerine Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 147. maddesinde yazılı hususların yerine getirilmesinden sonra tutanak okunup 3 (üç) nüsha tanzimle müstareken imza altına alınmıştır. 2022/10.00/İstanbul Havalimanı Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü Kargo Bölge Amirliği-Arnavutköy/İSTANBUL////////

İFADEYİ ALAN

KİM.Güm.Muh.Me

İFADEYİ YAZAN

KİM.Güm.Muh.Me.

MÜDAFİ

Talep Etmedi.

İFADEYİ VEREN

Şüpheli

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

Sayı : E-62634748-349-00083800951
Konu : Gümrük Müşavirinin Mütessesil Sorumluluğu Hk

T.G.M.D.	
GELEN EVRAK / FAX	
KAYIT NO:	TARİHİ:
3191	22.03.2023
İLGİLİSİ:	
GÖRÜLDÜ:	

İSTANBUL GÜMRÜK MÜŞAVİRLER DERNEĞİNE

İlgi : 02.02.2023 tarihli ve 2023/0535-BU sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazınızda özetle; kaçakçılık faaliyetlerine konu olaylarda sahte evrak düzenlemediği durumlarda, gümrük müşavirlerinin bilgisine başvurulabileceği, ancak Bilgi İfade Tutanağı yerine, Şüpheli İfade Tutanağı kullanılmasının ve bu tutanakların savcılık makamına intikal ettirilmesinin sorun oluşturduğu, Genel Müdürlüğümüzün Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine dağıtım, 29.04.2019 tarihli ve 68326374 sayılı yazısı ile konuya ilişkin hassasiyet gösterilmesi istenmiş olmasına rağmen, gümrük idareleri ile gereksiz yere mahkemelerin meşgul edildiği, gümrük müşavirlerinin tüm mesleki bilgi, tecrübe ve sorumlulukları ile hareket etse dahi fiile ve neticesine engel olunamayacak hallerde sorumlu kabul edilmemesi gerektiği ifade edilmektedir.

Bilindiği üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 5 inci maddesinde yer alan “Temsil, doğrudan veya dolaylı olabilir. Temsilci, doğrudan temsil durumunda başkasının adına ve hesabına hareket eder. Dolaylı temsil durumunda ise kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket eder.” hükmü ile ilgili Kanunun 225 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kişilerin gümrük idarelerinde dolaylı temsilci olarak iş takip edebileceği belirtilmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin gümrük müşavirinin yükümlülüklerini düzenleyen 563 üncü maddesinde, Gümrük müşavirlerinin imzaladıkları beyanname ile ilgili cezai hükümlerin uygulanması açısından beyannameye belirtilen bilgiler ile beyannameye ekli belgelerin doğruluğundan ve ilgili rejimin gerektirdiği bütün yükümlülükler uyulmasından Kanunun 181 inci maddesinin ikinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır. 4458 sayılı Gümrük Kanununun 181 inci maddesinin ikinci fıkrası ise “İthalatta gümrük yükümlülüğünde yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de yükümlüdür. Dolaylı temsilde, temsilcinin yükümlülüğü, beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği icabı ve mutlak olarak bilmesi gerektiği durumlarla sınırlıdır.” hükmünü amirdir.

Gümrük müşaviri olabilmek için 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliğinin ilgili maddelerinde belirtildiği üzere, uzun süreli bir eğitim, staj, yardımcılık ve sınav aşamalarından geçildiği, dolayısıyla ciddi bir mesleki eğitim ve birikim sahibi olunduğu, söz konusu mesleki eğitim ve birikim sayesinde beyanname düzenlenmek üzere kendisine sunulan belgelerde kayıtlı bilgiler ile beyan edilecek eşya arasında meydana gelebilecek tutarsızlıkların gümrük müşavirince tespit edilebileceği/tespit edilmesi gerektiği konusunda tereddüt bulunmamaktadır.

Diğer yandan, 4458 sayılı Gümrük Kanununun geçici 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında sahte belgelere dayanılarak yanlış beyanda bulunulduğunun, ancak bu durumun gümrük müşavirinin bilgisi dışında olduğunun, bununla birlikte, bir araştırma sonucunda gerçek durumun öğrenilebileceğinin merkez denetim elemanlarınca rapora bağlandığı durumlarda, ilgili gümrük müşavirine ilk defasında kınama cezası verileceği belirtilerek sahte belgelere dayalı yanlış beyanda bulunulma ihtimaline karşı gümrük

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 3C70C5E7-CFF7-47EC-8098-606930BFC41F

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bul No:151 Eskişehir Yolu 9. Km.Kat:7

Telefon No: (+90) 312 449 35 84 Faks No: (+90) 312 449 3595

e-Posta: o.kurt@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

OSMAN KURT

Ticaret Uzmanı

Telefon No: (+90) 312 449 35 84

müşavirinin araştırma sorumluluğu bulunduğu ifade edilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, gümrük müşavirinin yerine getirdiği gümrük iş ve işlemleri ile imzaladığı beyannamelerde kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği ya da mesleği icabı ve mutata olarak bilmesi gerektiği veya bir araştırma sonucunda gerçek durumun öğrenilebileceği hallerde söz konusu verilerin doğruluğundan gümrük idaresine karşı sorumlu olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, taşra birimlerimize dağıtım, Ek-1'de yer alan, 29.04.2019 tarih ve 43895923 sayılı yazımız ve söz konusu yazı eki Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.03.2019 tarih ve 42502242 sayılı yazısında belirtilen görüşlere eklenecek bir hususu bulunmamaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

Can YILDIZ
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek:

1- 29.04.2019 tarihli ve 43895923 sayılı yazımız.

2- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.03.2019 tarihli ve 42502242 sayılı yazısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 3C70C5E7-CFF7-47EC-8098-606930BFC41F

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bul No:151 Eskişehir Yolu 9. Km.Kat:7

Telefon No: (+90) 312 449 35 84 Faks No: (+90) 312 449 3595

e-Posta: o.kurt@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

OSMAN KURT

Ticaret Uzmanı

Telefon No: (+90) 312 449 35 84

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

Sayı : 68326374-045.02

Konu : İthalatta Gümrük Yükümlülüğü ve
Gümrük Müşavirlerinin
Müteselsilen Sorumluluğu Hk.

DAĞITIM YERLERİNE

Muhtelif gümrük müşavirliği firmaları ve meslek odalarından intikal eden yazılarda, gümrük müşavirlerinin dolaylı temsilde bulunduğu, ithalat veya ihracatı yapılmış, faturası ve gerekli diğer belgeleri temin edilmiş eşya için beyanname hazırladıkları ve suç konusu fiille illiyet bağı kurulamayan durumlarda cezai yaptırımlarla karşılaşmalarının haksızlıklara yol açtığı belirtilerek, Kaçak İstihbarat Müdürlüklerince hazırlanan fezlekelerde belirli durumlarda gümrük müşavirleri ile ihracatçı firmaların ayrı değerlendirmeye tabi tutulması ile gümrük müşavirleri için sahte kaşe, sahte mühür tespiti yoksa takibata mahal olmadığı yönünde işlem yapılmasını teminen gerekli düzenlemelere gidilmesi talep edilmektedir.

Konuya ilişkin olarak, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.03.2019 tarihli ve 42502242 sayılı yazısında özetle; gümrük müşavirinin olaya iştiraki ve illiyet bağının tespitinin her somut olayın kendi içinde ele alınmak suretiyle değerlendirilmesinin, gümrük idarelerindeki sahtecilik suçu gibi ağır suçlarda illiyet bağının kollukça ilk aşamada kurulmadığı hallerde mağduriyetlere mahal vermemek adına, konunun mevzuat çerçevesinde titizlik ve hassasiyetle ele alınması yönünde taşra idarelerine gerekli bilgilendirme yapılmasının uygun olacağı belirtilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Mehmet AKILLI
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek- Yazı Örneği

DAĞITIM:

Tüm Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerine

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 11985113-045.02[HYS238322]

Konu : İlliyet Bağının İncelenmesi

GÜMRÜKLER MUHAFAZA GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 27/02/2019 tarihli ve 68326374-161.99-E-42058491 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 09.01.2019 tarihli ve 40584588 sayılı yazısında özetle; ithalatı veya ihracatı yapılmış, faturası ve gerekli diğer belgeleri temin edilmiş ürün için beyanname hazırlayan Gümrük Müşavirlerinin illiyet bağının kurulmadığı durumlarda cezai yaptırımlarla karşılaşmalarının büyük haksızlıklara yol açtığı belirtilerek, Kaçak İstihbarat Müdürlüğüne hazırlanan fezlekelerde, gümrük müşavirleri için sahte kaşe, sahte mühür vb. yok ise "takibata mahal yoktur" yazısının hazırlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması talep edildiği,

Konuya ilişkin olarak, Ataç Gümrük Müşavirliği Danışmanlık Lojistik Tic. Ltd. Şti'den alınan 17.01.2019 tarihli dilekçede,

Vekili oldukları bir firmanın ihracat işlemini yaparken firmanın kendilerine gönderdiği fatura, çeki listesine göre beyanname hazırlanmış olduğu, alış faturalarından da eşya ve miktar kontrolü yapıldıktan sonra beyannamenin tescil edildiği, ayrıca beyannamenin tam tespit muayenesine sevk edildiği ve gerçekleştirilen kontrolde eşyanın kap adedinin eksiksiz tespitinin yapıldığı; ancak kap içerisindeki adetlerde eksiklikler saptandığı, bu durumun, ihracatçı firmaların ihracat işini hızlandırmak ve zamanında yetiştirmek amacıyla gece vakti de yüklemeler yapmasından dolayı sevk ve yükleme personeli tarafından yapılan hatadan kaynaklandığı, bu gibi durumlarda ihracatçı firma ile birlikte müşavirlik hizmeti veren gümrük müşavirinin de mahkemeye verildiğinin belirtildiği,

Bununla birlikte, bahsi geçen firmanın alış faturalarının da kontrolü yapıldığı, firmanın küşat (ön inceleme) talep etmediğinden firmanın gönderdiği vesaiklere göre beyanda bulunulduğu,

Ancak bu kontrol sürecine rağmen taraflarına adli işlem uygulandığı, adli işlemlerin uzun sürdüğü, suçsuzluğun kanıtlanmasının iki veya üç yılı bulduğu ve bu zaman diliminde müşteri kayıpları yaşandığı ve kaçakçı gümrük müşaviri muamelesi görüldüğü dile getirilmiş ve söz konusu durumda gerçekleştirilen hukuki sürecin doğru işleyip işlemediği ve gümrük müşavirleri ile ihracatçı firmanın ayrı değerlendirmeye tabi tutulmasının mümkün olup olmadığı hususlarının hukuki açıdan değerlendirilmesinin talep edildiği,

Genel Müdürlüğünüzce yapılan değerlendirmede Gümrük Kanununun 181 inci, 225 inci, 229 uncu Gümrük Yönetmeliğinin 563 üncü maddeleri ve Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri doğrultusunda, gümrük işlemlerine ilişkin herhangi bir usulsüzlük tespiti halinde, gümrük muhafaza personeli tarafından, Cumhuriyet savcısı emri ve bilgisi dâhilinde ve karşılaşılan olay ve kişilere özgü olarak araştırmalar yapılmadığı, gerekli

bilgi, belge ve deliller temin edilerek konuya ilişkin iddianame düzenlendiği,

Genel Müdürlüğünüze intikal eden bahse konu yazılarda belirtilen sorunlara ilişkin olarak, gümrük işlemlerine dair usulsüzlük tespitinde, sahtecilik suçu gibi ağır suçlar bulunmayan ve illiyet bağı kurulamayan hallerde, gümrük müşavirlerine yönelik hukuki bir mağduriyete mahal vermemek adına, konunun mevzuat çerçevesinde titizlikle ve hassasiyet gösterilerek ele alınması yönünde taşra idarelerine gerekli bilgilendirme yapılmasının mümkün olduğu,

Ancak, söz konusu yazılarda; illiyet bağının bulunmadığı durumlarda, gümrük müşavirlerine ilişkin "takibata mahal yoktur" ibaresinin fezlekede belirtilmesine yönelik Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerine talimat verilmesini mümkün kılan düzenlemelerin yapılması talep edildiğinden, her olayın kendi içinde ele alınması suretiyle iş ve işlem tesis edilmesinin ve gümrük müşavirinin cezai sorumluluğunun olay özelinde değerlendirilmesinin uygun olacağının mütalaa edildiği belirtilerek, konu hakkında Genel Müdürlüğümüz görüşleri istenilmektedir.

İlgi yazınızda da belirtildiği üzere; Gümrük Kanununun 225 inci maddesinde gümrük müşavirleri ile ilgili olarak "Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tabi tutulmasına ilişkin faaliyetler, 5 inci madde hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunların adına hareket edenler tarafından doğrudan temsil yoluyla veya gümrük müşavirleri tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilir ve sonuçlandırılır." ve

229 maddesinde "Gümrük müşavirliğinin bir tüzel kişilik olması halinde, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar gümrük idaresine karşı bağı bulundukları tüzel kişilikle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte tüzel kişilik de gümrük idaresince alınan vergiler ve verilen para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca Gümrük Yönetmeliğinin 563 üncü maddesinde "Gümrük müşavirleri imzaladıkları beyanname ile ilgili cezai hükümlerin uygulanması açısından beyannameye belirtilen bilgiler ile beyannameye ekli belgelerin doğruluğundan ve ilgili rejimin gerektirdiği bütün yükümlülükler uyulmasında, Kanunun 181 inci maddesinin ikinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, sorumludur." yolunda düzenlemeye yer verilmiştir.

Gümrük Kanununun 181 inci maddesinde ise "... Dolaylı temsilde temsilcinin yükümlülüğü, beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği icabı ve mutata olarak bilmesi gerektiği durumlarla sınırlıdır." hükmü bulunmaktadır.

Yine Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri Seri No:2)'nin 6 ncı maddesinde, Gümrük Kanununun 181 inci maddesi doğrultusunda dolaylı temsilcinin beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği gereği ve mutata olarak bilmesi gerektiği durumların tespitine ilişkin haller sıralanmıştır.

Buna ilave olarak, 04.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (160, 161 ve 164 üncü maddeleri) kapsamında ve 01.06.2005 tarihli Adli Kolluk Yönetmeliği gereğince; soruşturma işlemleri, Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda adli kolluk tarafından gerçekleştirilir ve adli kolluk görevlileri, Cumhuriyet Savcısının adli görevlere ilişkin emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle mükelleftir.

Nitekim, söz konusu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde; "Adli kolluk görevlileri, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, Cumhuriyet savcısının emirleri doğrultusunda şüphelinin lehine veya aleyhine olan tüm delilleri, kanunda ön görülen koşullara uyarak toplamak, muhafaza altına almak ve bunları bir fezleke ile Cumhuriyet savcısına sunmakla yükümlüdür." düzenlemesi yer almaktadır.

Diğer yandan, nedensellik bağı, neticeli suçlarda suçun kanunda tanımlanmayan unsurları arasında yer almaktadır. Nedensellik bağı konusu ceza hukukunda çoğu zaman bir sorun olarak karşımıza çıkmaz. Bu yüzden ceza kanunlarında genelde nedensellik bağıyla ilgili bir düzenleme yapılmaz, esasen bu konuda bir düzenleme yapılması da gerekli değildir. Zira, nedensellik bağı, her neticeli suçta mutlaka bulunması gereken doğal bir unsurdur. Hareket ile netice arasındaki bağı ifade eden nedensellik, hukuki bir konu olmayıp, her olayın özelliğine göre belirlenecek bir husustur.

Bu itibarla, Türk Ceza Kanununda da nedensellik bağının tanımı verilmemiş ve bu hususta açık bir düzenleme yapılmamıştır. Ancak, Türk Ceza Kanununun "netice sebebiyle ağırlaşmış suç"u düzenleyen 23 üncü maddesinde, "*Bir fiilin, kastedilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna sebebiyet vermesi hâlinde, kişinin bundan dolayı sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından en azından taksirle hareket etmesi gerekir*" hükmü mevcuttur. Buradaki taksir zorunluluğu, objektif sorumluluk olgusunu tüm olaylara uygulamamak amacıyla getirilmiştir.

Ceza hukukunda fail bir neticeyi önlemek imkânına sahip olduğu halde bunu yapmamışsa ve özen yükümlülüğüne uygun davranmadığı her durumda, nedensellik bağının varlığı kabul edilmelidir.

İkinci olarak ise; olay sonradan incelendiğinde olayı meydana getiren etkin hareketin, özen mükellefiyeti çerçevesinde fiili ve sonucunu engellemeye çalışma fiili içinde yer almadığına da bakılmalıdır. Böylece, fiile dahil ve kolaylaştıran hareketler sorumluluk alanında olduğu kabul edilirken fiilin dışında kalan hareketler özensiz dahi olsalar sorumluluk alanının dışında kabul edilmelidir.

Dolayısıyla, gümrük müşavirinin fiile dahli varsa, özen mükellefiyetini gereği gibi yerine getirmemesinden dolayı fiil oluşmuşsa sorumlu kabul edilmesi, tüm mesleki bilgi tecrübe ve sorumlulukları ile hareket etse dahi fiili ve neticesini engel olamayacak fiil her şartta meydana gelecekse sorumlu kabul edilmemesi uygun olacaktır.

Yukarıda yapılan açıklamalar ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde konu değerlendirildiğinde;

1- Her somut olay kendi içinde ele alınmak suretiyle değerlendirilip, olaya iştiraki ve illiyet bağının tespiti gerektiğinden gümrük müşavirleri hakkında "takibata mahal yoktur" şeklinde genel bir talimat verilemeyeceğinin,

2- Gümrük idarelerindeki sahtecilik suçu gibi ağır suçlarda illiyet bağının kollukça ilk aşamada kurulamadığı hallerde, gümrük müşavirlerinin mağduriyetine mahal vermemek adına, taşra idarelerine konunun mevzuat çerçevesinde titizlik ve hassasiyetle ele alınması yönünde gerekli bilgilendirmenin yapılmasının,

uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerine arz ederim.

e-imzalıdır
Av. Suavi ÖNAL
Genel Müdür V.